

KRASŇANČAN

ČÍSLO 4/2005 (október)

Občasník samosprávy Mestskej časti Košice-Krásna

Košice - mestská časť **Krásna** leží 191m nad morom. Najstaršia písomná zmienka je z roku 1143, kedy bolo vysvätené krásňanské opátstvo - benediktínsky kláštor s patrocíniom P. Márie. Už v čase jeho rozvoja tu vznikli dve samostatné dediny Krásna a Opátska, v stredoveku známe vinohradníctvom. Krásna nad Hornádom vznikla spojením už spomínaných obcí v roku 1945. Súčasťou mesta Košice sa stala v roku 1976. Heraldická komisia v roku 1997 potvrdila Krásnej erb a zástavu.

Milí Krasňančania,

počas jedného z krásnych slnečných dní, ktoré práve prežívame, mi napadli slová indiánskeho náčelníka z kmeňa Mic Mac v Kanade - Novom Škótsku. Rozprávali sme sa o tom, aký je život niekedy ťažký. „Nezáleží na tom, koľko je v živote zlých a dobrých dní“ - povedal náčelník - „ale na tom, aby sme boli vďační za tie dobré.“

Nedávno sme oslávili 70 rokov kostola sv. Cyrila a Metoda u nás v Krásnej.

S vďačnosťou Bohu a našim predkom. Tak ako v našom, aj v ich živote boli aj zlé aj dobré dni. Sme vďační za ich námahu, vieru, srdce. Minule mi pán starosta povedal, že ubehlo 862 rokov od prvej písomnej zmienky o Krásnej. Je úžasné, keď si človek predstaví to množstvo ľudí - našich predkov, ktorí počas stáročí prispievali svojou láskou a prácou na to, čo máme a čím sme dnes.

Veľký nemecký teológ Bernard Häring hovorí, že vďačná pamäť je jednou z najkrajších ľudských vlastností.

Chválabohu, že máme byť za čo vďační aj u nás - v Krásnej.

Juraj Semivan

Deň otvorených dverí

Dňa 24. júla 2005 o 16.00 hod. sa v príjemné nedeľné popoludnie konalo slávnostné otvorenie a posviacka nových pracovných priestorov MÚ MČ Krásna.

Pred budovou sa veselo spievalo. Spev sa ozýval nielen z pripravenej zvukovej aparatúry, ale aj z hrdiel našich speváckych talentov zo súboru Krasňanka. V úvode prehovoril pár slov o dnes už tzv. pomaly historickej stavbe p. starosta JUDr. Marek Kažimír. Kriticky poukázal na roky 1999 - 2001, kedy sa v stavebných prácach nenapredovalo a kedy bolo možné dostať finančné prostriedky z iných fondov. Dnes iba vďaka výbornému kolektívu sa podarilo to, čo každý z prítomných mohol obdivovať. Od hlavy obce sa mu ušli verejné slová chvály.

Pracovné priestory budovy posvätil duchovný otec PhDr. Juraj Semivan. Po tomto dôstojnom akte si všetci zúčastnení mohli prezrieť naozaj príjemné a esteticky upravené priestory MÚ. Na prizemí každého návštevníka informuje veľká orientačná tabuľa vedľa kancelárie prvého kontaktu. Po schodoch vľavo sa dostane na poschodie. Tu sa nachádza vstupná hala a priestory, ktoré sa delia na pravé a ľavé kídlo. V ľavom je sekretariát a pracovňa starostu. Dvere úzkej chodby vedú k ostatným pracoviskám jednotlivých referátov. V pra-

vom kídle sú umiestnené zasadacie priestory a slávnostná reprezentačná miestnosť. Technické priestory - potrebné skladovacie priestory a kotolňa - sú vybudované v suteréne. Celá budova je zaujímavo riešená a po ukončení stavebných prác na kultúrno-spoločenskej časti bude slúžiť kultúrno-spoločenskému životu v našej mestskej časti.

Všetci prítomní na otvorení mohli vidieť kvalitne odvedenú remeselnícku prácu domácich súkromných firiem.

Na záver slová p.starostu: „Veľká vďaka tým, ktorí sa podieľali a ešte sa budú podieľať na dokončení tejto finančne náročnej stavby!“

Kobezdová Mária

Predstavujeme komisie - mediálna

Milí spoluobčania!

Radi by sme vám predstavili *mediálnu komisiu*, jej poslanie a jej prácu. Komisia vznikla 15. 2. 2003 na zasadnutí miestneho zastupiteľstva a jej poslaním je vydávanie občasnika Krasňančan, ktorý má informovať obyvateľov Krásnej nad Hornádcom hlavne o dianí v našej mestskej časti. Mediálnu komisiu teraz tvorí 5 členov: Ing. Marián Krivda, Ing. Rudolf Takáč, Ing. František Takáč, Mgr. Terézia Bialková, Veronika Hakeová. Z toho jeden je poslanec a ostatní neposlanci. Výraznou mierou a článkami prispieva starosta našej MČ JUDr. Marek Kažimír.

Obyčajne mávame 3-4 stretnutia za dva mesiace. Na prvom stretnutí pripravujeme, koho oslovíme o napísanie článku, aké akcie sa budú konať, aké oznamy je potrebné uverejniť, konzultujeme veci so starostom. Na ďalšom stretnutí sa zhromažďujú príspevky, ktoré napísali oslovení ľudia alebo nám ich niekto doniesol na miestny úrad. Kontroluje sa obsah článkov a pravopis, prípadne sa požiada autor článku o doplnenie alebo o

úpravu. Zozbierané texty článkov sa upravujú a formátujú na počítači, prípadne sa prepisujú z papiera do počítača. Upravené a sformátované texty s poznámkami, ktorý článok na akej strane má byť umiestnený príp. aj s fotkami, sa nesie do tlačiarne v digitálnej podobe. V tlačiarni sa vykoná grafická úprava a samotná tlač. Na poslednom stretnutí sa kontroluje finálny výtlačok z tlačiarne, rozdelenie stĺpcov, umiestnenie obrázkov a ešte raz sa prečítajú všetky príspevky. Až po takto skontrolovanom finálnom výtlačku sa spustí tlač občasnika Krasňančan v náklade 1000 ks, ktoré potom poslanci doručujú do poštových schránok obyvateľov. Ročne je vydaných 5 čísel občasnika Krasňančan.

Veríme, že tento občasník pomáha získavať viac informácií o našej mestskej časti a potešíme sa každému príspevku, ktorý príde do našej redakcie. Radi uvítame písomnú aktivitu hlavne našich mladých spoluobčanov.

Mediálna komisia

U Z N E S E N I A

z XXIII. zasadnutia Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Košice-Krásna konaného dňa 23. augusta 2005

Miestne zastupiteľstvo v Košiciach - Krásnej v zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, zákona SNR č. 401/1990 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov a Štatútu mesta Košice:

A. Schvaľuje

563. Zásady poskytovania príspevkov na stravovanie dôchodcov

564. Odpis pohľadávky daňovníčky Jarmily Daníkovej vo výške 1 161,- Sk

B. Berie na vedomie

565. Kontrolu plnenia uznesení

566. Správu o činnosti starostu, ako aj zástupkyne starostu od ostatného zasadnutia miestneho zastupiteľstva

567. Správu o činnosti poslanca miestneho zastupiteľstva

568. Správu veliteľa Mestskej polície Košice -Juh o aktuálnej situácii

569. Správu kontrolóra o kontrolnej činnosti

570. Informáciu riaditeľa neziskovej organizácie ROKCENT o pôsobení v Krásnej

571. Informáciu o verejnej zbierke na pamätník venovaný návšteve sv. Otca Jána Pavla II. v Košiciach

572. Informáciu o vysporiadaní ulice sv. Gorazda

573. Informáciu o postupe výstavby kanalizácie v Krásnej

574. Informáciu o festivale FEMAN 2005

C. Žiada

575. Starostu Mestskej časti Košice - Krásna pozvať p. Ing. Bočkoráša, projektanta „Kanalizácie pred mostom“, na najbližšie zasadnutie miestneho zastupiteľstva

D. Ruší

576. Zásady poskytovania príspevkov na stravovanie dôchodcov schválené pod uznesením č. 418

577. Uznesenie schválené miestnym zastupiteľstvom pod č. 516

Vážení spoluobčania!

Všade sa hovorí o ekonomike. Ekonomika hýbe svetom, ale aj našou MČ. Všetci vieme, čo by sme chceli a mali zlepšiť, aby život v našej obci bol lepší a krajší. Zabezpečujeme výstavbu ciest, opravu chodníkov, osvetlenie ulíc, kanalizáciu, ale aj väčšiu akciu akou je výstavba kultúrneho domu.

V tomto roku sa nám podarilo ukončiť administratívnu časť a už sa aj pracovníci MÚ presťahovali do nových priestorov. Chceme naďalej pokračovať v dostavbe kultúrneho domu podľa finančných možností, ale aj kanalizácie v časti Pred mostom (ulice Keldišova, Goetheho, Nová, Pri sídlisku, Za mostom), ktorá nebola zahrnutá do projektu ISPA. Chceme vybudovať nové chodníky, ale aj komunitný park ako námestíčko MČ pri kostole sv. Cyrila a Metoda s detským ihriskom, lavičkami aj fontánkou v areáli kaštieľa. Plány sú, zdá sa, smelé, ale veríme, že aj s vašou pomocou sa nám ich podarí naplniť.

Finančné zdroje našej obce sú z podielových daní a daní z nehnuteľností, ktorých prvoprijemcom je mesto Košice a mesto ich podľa schváleného rozpočtu pre-rozdelí podľa počtu obyvateľov na jednotlivé mestské

časti. V roku 2005 to bolo 3.200,- Sk na 1 obyvateľa podľa stavu obyvateľov k 31. 12. 2004.

Problém je aj v tom, že naša obec investuje nie malé finančné zdroje do výstavby inžinierskych sietí na nových lokalitách, kde sa realizuje výstavba rodinných domov, no občania po nasťahovaní sa do nových rodinných domov ostávajú prihlásení na predošlých bydliskách a tak naša MČ prichádza o finančné zdroje, ktoré by sme mohli použiť pre potreby rozvoja obce.

Rozpočtované zdroje z podielových daní na rok 2006 budú zasa podľa počtu obyvateľov k 31.12.2005, a preto zvažte, či dôvod, pre ktorý sa neprihlásite k trvalému pobytu v našej MČ, je taký závažný, že sa nedá odstrániť. Vieme, že je viac rodín, ktoré túto možnosť nevyužili.

Celkove cítime malý záujem o dianie v našej obci. Príkladom je aj verejné zhromaždenie, ktoré sa uskutočnilo 23. 9. 2005, avšak účasť občanov bola veľmi nízka. Tiež potrebujeme spätnú väzbu, čo robíme dobre a čo zle, a to sa dá iba pri vzájomnej komunikácii.

Všetci poslanci na čele so starostom MČ vám budeme vďační za vaše pripomienky a názory.

Erika Dolná
zástupkyňa starostu

Výstavba kanalizácie Pred mostom

Miestny úrad Mestskej časti Košice - Krásna v súčasnosti pripravuje realizáciu projektu „Kanalizácia Krásna nad Hornádom, II.etapa Pred mostom“ na uliciach Keldišova, Za mostom, Nová, Pri sídlisku a časť Čechovovej, s rozpočtovými nákladmi v hodnote 22.511 000,- Sk.

K dnešnému dňu máme k dispozícii kladné vyjadrenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, spracovanú kompletnú projektovú dokumentáciu, súhlasné vyjadrenie k územnému konaniu Stavebného úradu Košice - Juh a požiadali sme o vyjadrenie správcov podzemných inžinierskych sietí t.j.:

- Slovenský plynárensky priemysel, a.s.
- Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Slovak Telecom
- T - Mobile

Ďalej o vyjadrenie - Obvodný úrad životného prostredia Košice
- Krajský pamiatkový úrad Košice

Po kladnom stanovisku oslovených organizácií MÚ požiada o vydanie povolenia na vodnú stavbu príslušný vodoprávny orgán t.j. Obvodný úrad životného prostredia Košice. Po vydaní povolenia na vodnú stavbu a nadobudnutí právoplatnosti požiada o dotáciu zo štátneho fondu a prípadne z niektorého fondu Európskej únie, aby mohli byť práce na výstavbe začaté v priebehu roku 2006.

František Nagy
referent výstavby

Zvyšujeme príspevok na stravovanie dôchodcov

Na základe schválených zásad poskytovania príspevku na stravovanie dôchodcov mohli od 1. januára 2005 naši dôchodcovia využívať stravovacie služby školskej kuchyne a jedálne v CZŠ s MŠ sv. Marka Krížina. Mestská časť na základe žiadosti a potvrdenia o výške dôchodku poskytla každému dôchodcovi podľa výšky dôchodku príspevok vo výške 20,- Sk, pokiaľ dôchodok nepresiahol výšku 6.000,- Sk alebo 15,- Sk, pokiaľ dôchodok nepresiahol výšku 7 500,- Sk. Mesto Košice a Mestská časť Košice – Krásna podpísali v mesiaci september dohodu o

zvýšení tohto príspevku pre dôchodcov s trvalým pobytom v Krásnej vo výške 25,- Sk (dôchodok do 6 500,- Sk) a vo výške 20,- Sk (dôchodok od 6 501,- Sk do 8 000,- Sk). Táto zmena je účinná od 1. septembra 2005. Obеды je možné odoberať aj do vlastných obedárov a v prípade pohybových problémov môžu dôchodcovia využiť službu donášky zabezpečenú pracovníkmi zaradenými do aktivačných služieb v nezamestnanosti.

starosta

U.S. Steel Košice daroval Krásnej „Oceľový dom“

Vedenie spoločnosti U. S. Steelu od začiatku príchodu na Slovensko vždy kladlo značný dôraz na rozvoj komunálnej spolupráce a dobrého partnerstva s mestami a obcami v regióne. Ešte na začiatku roka 2003, kedy sme sa ako zástupcovia našej komunity v zložení starosta, mestský poslanec a správca farnosti zúčastnili pracovného stretnutia s vrcholovým vedením tejto spoločnosti, odzneli na tomto stretnutí rôzne návrhy možnej vzájomnej spolupráce. Presvedčivým a rukolapným výsledkom tejto spolupráce tohto roku je darovanie Steel house – oceľového domu s pozemkom a vybavením pre našu mestskú časť v účtovnej hodnote 4.589.517,- Sk.

Vzhľadom na čoraz vypuklejšie problémy s rómskou komunitou, zhoršovaniu vzájomných vzťahov medzi majoritnou a minoritnou časťou tohto obyvateľstva sa samospráva Krásnej za pomoci občianskych združení (Občan a demokracia, Projekt Schola a najmä OZ Variant) pustila do realizácie vzdelávacích a rozvojových programov pre túto čoraz početnejšiu marginali-

zovanú skupinu. S úspechom sa realizovali a aj v súčasnosti pokračujú projekty Spoznajme sa a nájdime spoločnú reč, Vzdelávanie rómskych žien a detí, Naučme sa nové činnosti a pomôžme aj ostatným I., Naučme sa nové činnosti a pomôžme aj ostatným II., Predškolská príprava rómskych detí. Pri realizácii týchto projektov sme vždy zápasili s problémom nevyhovujúcich priestorov v Dome služieb Barón a aj z tohto dôvodu samospráva Krásnej oslovila zástupcov U.S Steelu a požiadala ich o poskytnutie priestorov oceľového domu. V snahe pomôcť pri riešení celkových problémov na ul. Golianova, v okolí sociálnych bytov (rušenie verejného poriadku, nočného pokoja, zhoršovanie bezpečnostnej situácie v cestnej premávke) mala záujem mestská časť a mesto Košice majetkovo – právne vysporiadať nehnuteľnosti rodiny Škrakových formou výmeny za oceľový dom a finančného vyrovnania. Do týchto domov, ktoré bezprostredne susedia s touto lokalitou, by sa mala presťahovať základná škola pre rómov a malo by sa vytvoriť komunitné centrum, ktoré by pod dohľadom komunitných pracovníkov pomohlo vyplniť voľný čas rómskej mládeže a zabezpečiť poriadok. Aj napriek predloženým argumentom - poloha domov v tejto lokalite, výmera pozemkov a dobrý technický stav stavieb - s týmto zámerom však zástupcovia U. S. Steelu nesúhlasili. Aj naďalej sa spoločne so zástupcami oddelenia školstva MMK nevzdávame tejto myšlienky a intenzívne hľadáme ďalšie možnosti získania takýchto nehnuteľností. Oceľový dom bude zatiaľ po zriadení vodovodnej, kanalizačnej a plynovej prípojky slúžiť občanom a samospráve Krásnej pri realizácii ďalších projektov.

starosta

Krásna participuje na projekte Zvyšujeme šance znevýhodnených skupín obyvateľstva spoluprácou obcí a neziskových organizácií

Mestská časť Krásna spoločne s ďalšími Mestskými časťami Ťahanovce, Šaca a nadáciou SOCIA začali od 1. septembra 2005 s realizáciou projektu **Zvyšujeme šance znevýhodnených skupín obyvateľstva spoluprácou obcí a neziskových organizácií**.

Projekt spočíva v realizácii praktického výcviku sociálneho pracovníka obce, ktorý po zaškolení zabezpečí pre obyvateľov v oblasti sociálnej práce odborné poradenstvo, sprostredkovanie sociálnych služieb a potrebných informácií. Doba realizácie projektu podľa podpísanej dohody je naplánovaná do 30. júna 2006 s možnosťou pokračovania až do 31. marca 2007.

SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien – zabezpečila pre sociálneho pracovníka osobný počítač a v celom rozsahu hradí jeho mzdové náklady. Pracovisko sociálneho pracovníka je na prizemí miestneho úradu, v kancelárii prvého kontaktu. Pre prípad, že potrebujete poskytnúť informácie z tejto oblasti, alebo potrebujete dohodnúť osobné stretnutie, volajte pani Mgr. Vieru Sotákovú na telefónnom čísle 7291039. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a do projektu je okrem spomínaných mestských častí zapojených celkovo 85 obcí.

starosta

FEMAN 2005 aj v Krásnej

Európsky kultúrny festival národov a národností organizuje združenie FEMAN od roku 2000. V tomto roku teda už šiestykrát prišiel s myšlienkou zblížovania sa a prezentácie európskych kultúr. Predstavuje nielen slovenskú kultúru a tradície, ale aj kultúru národností a národov žijúcich v danom regióne, či celkovo v Európe. Jeho ojedinelosť spočíva v tom, že prináša rôzne žánre hudobného a tanečného umenia počas piatich dní do rôznych častí východného Slovenska.

Festival FEMAN získal štatút medzinárodného festivalu IGF a od budúceho roka sa napája na medzinárodnú sieť festivalov v Poľsku či Česku, pričom na festivale sa už prezentovali súbory z 25 krajín Európy. Počas šiesteho ročníka festivalu FEMAN 2005 v Košiciach vystúpili súbory z krajín ako je GRÉCKO, RUMUNSKO, BULHARSKO, PORTUGALSKO, TALIANSKO, MOLDAVSKO, UKRAJINA, NEMECKO, JUŽNÁ KÓREA, či veľa iných...

My sme mali možnosť v nádherný slnečný deň 3. septembra na futbalovom ihrisku v Krásnej privítať tri zahraničné súbory:

MACEDÓNSKO

Ansambľ za narodni pesni i igri JONCE HRISTOVSKI pracuje pri Dome kultúry Dimitar Vlahov v hlavnom meste Macedónska Skopje. V konkurencii iných folklórnych kolektívov z hlavného mesta si Jonce Hristovski udržiava vysokú umeleckú úroveň pod vedením Goče Sadzova. Tance ako **Dračevka**, **Komitsko** či **Mariovka Tresenica** sú zárukou kvality tohto folklórneho súboru z Macedónie.

SRBSKO a ČIERNA HORA

Folklórny súbor VUK Stefanovič Karadžič zo srbského Bačka Topola je najlepší súbor v Srbsku a Čiernej Hore podľa mienky poroty z poslednej celoštátnej súťaže v minulom roku. Kroje tohto súboru sú originálne z konca 19. a začiatku 20. storočia. Vedúcim súboru je Julijan Rač, tanečný pedagóg Slobodanka Rač. Súbor už 15

rokov interpretuje folklór zo všetkých oblastí Srbska a Čiernej Hory.

MAĎARSKO

Slovenskou kultúrou sa inšpiruje ľudová hudba BOLERÁZ, ktorá pracuje pri Dome slovenskej kultúry v maďarskej Békecsabe. Je to vlastne 10-členná cítarová ľudová hudba pod vedením Anny Istvánovej. Interpretácia ľudových piesní nielen zo Slovenska je naozaj originálna, čo určite ocenili aj diváci na Slovensku.

So širokým repertoárom slovenských ľudových piesní vystúpil aj domáci folklórny súbor KRASŇANKA, ktorá zároveň festival otvorila so začiatkom o 14.00 hod. Približne 200 divákov v úžase sledovalo temperament horokokrvných Srbov či Macedónčanov, krásu a farebnosť ich výrazných krojov a mejkapov. Všetkým účinkujúcim sa na oplátku podávalo chutné občerstvenie a ako vďaka si každý súbor odniesol spomienkové predmety vo forme slovenskej keramiky, či CD nahrávky s ľudovými piesňami v podaní Krasňanky.

Veríme, že v roku 2006 sa dostane festival FEMAN opäť aj do Krásnej a možno zacítíme závan kultúry aj z iného kontinentu...

Jarmila Vybrancová

Zo života školy

Už desať rokov uplynulo od druhej návštevy pápeža Jána Pavla II. Na Slovensku. Jeho prítomnosť v našej arcidiecéze bola vtedy jedinečná, veď blahoslaveného Marka Križina, ktorý pôsobil ako správca opátstva v Krásnej nad Hornádom, a jeho spoločníkov Štefana Pongrácza a Melichara Grodzieckeho zo Spoločnosti Ježišovej vyhlásil za svätých.

Vďaka tomu, že sv. Marek Križin je patrónom našej školy, 7. september rozhodne nepatrí medzi klasické vyučovacie dni. Po sv. omši v školskej kaplnke sa žiaci rozišli do tried, kde im triedni učitelia pripomenuli čoto zo života spomínaných Troch košických mučeníkov a zadali úlohy, ktoré mali plniť.

Najmladší žiaci (1.- 4. roč.) sa potom snažili o výtvarné stvárnenie svätcov a zapojili sa do súťaže *Traja košickí mučeníci očami detí*. Súťažili v dvoch kategóriách a určite ste zvedaví, ako to dopadlo:

I. kategória (1. – 2. ročník):

1. miesto - Lucka Takáčová (1. roč.)
2. miesto - Paľko Hake (2. roč.)
3. miesto - Miško Takáč (2. roč.)
4. miesto - Tomáš Gordoň (1. roč.)

II. kategória (3. – 4. ročník):

1. miesto - Dávid Matta (4. roč.)
2. miesto - Tomáš Bičkoš (4. roč.)
3. miesto - Simonka Kotiková (3. roč.)
4. miesto - Miška Molnárová (3 roč.)

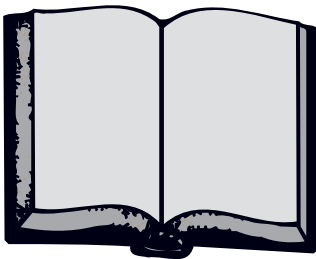
Starší žiaci (5. – 6. roč.) putovali do Kostola svätých Košických mučeníkov na Sídlišku nad Jazerom, aby si uctili ich pozostatky.

Najstarší žiaci (7. – 9.roč.) sa vybrali po stopách Troch košických mučeníkov. V premonštrátskom kostole im brat Joachim nielen veľmi podrobne a pútavo vyrozprával historické okolnosti a udalosti súvisiace s ich umučením, ale tiež ochotne odpovedal na otázky všetkých zvedavcov. Pozorným ušiam neušlo nič, čo potrebovali vedieť, aby dokázali odpovedať na predložené otázky. Ozaj, poznáte správne odpovede?

- Kedy a kde sa narodil Marek Križin?
- Čím bol jeho otec?
- Aké úrady zastával Marek Križin?
- Do akej rehole patrili dvaja z Troch košických mučeníkov a ktorý z nich v reholi nebol?
- Kto viedol vojsko, ktoré vtrhlo do Košíc v roku 1619?
- Prečo boli títo kňazi umučení?
- Kedy boli umučení?
- Kto si vyžiadal telá Košických mučeníkov?
- Kto a kedy blahorečil Košických mučeníkov?
- Kto a kedy a kde svätorečil Košických mučníkov?
- Čo sa dnes nachádza na mieste umučenia Košických mučeníkov?
- Kde sa nachádzajú ich pozostatky?

Mgr. Jana Zajdelová
učiteľka ZŠ s MŠ sv. Marka Križina

POSLANIE KRONIKY

Poslaním kroniky je ochrana kultúrno-historického dedičstva so zachovaním podstatných informácií pre potreby súčasných i budúcich generácií.

Kronika tak prispieva k rozvoju historického a spoločenského povedomia obyvateľov mestskej časti a k vhodnej prezentácii života aj v rámci širšieho spoločenského kontextu. Úlohou kroniky je vecne informovať, to znamená ako písomne tak aj obrazom zana-

menávať všetky významné aktivity našej mestskej časti a to na základe priebežne získavaných a neskreslene spracovaných podkladov o politickom, kultúrnom, hospodárskom, sociálnom a inom dianí.

Úlohou kronikára nie je hodnotiť, ale iba dokumentovať. Zmenila sa doba, zmenili sa ľudia, no povinnosť viesť kroniky však zostáva naďalej. Nie pre nás, ale hlavne pre tých, čo prídu po nás. Ako doklad o dobe, ktorú žijeme, ako zdroj poučenia a zdroj základných poznatkov a informácií pre zostavovanie štúdií.

Kobezdová Mária

Belo Polla

(1917 – 2000)

Mnohým z vás to meno nič nevraví. Niekto si spomenie, že v Krásnej máme Pollovu ulicu, niekto snáď aj to, že tento človek napísal knihu *Košice - Krásna, k stredovekým dejinám Krásnej nad Hornádom*.

Kto to vlastne bol, prečo o ňom píšem?

Pracoval od roku 1961 v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave, kde vybudoval historicko-archeologické oddelenie. V roku 1970 dostal ponuku vykonať archeologický výskum na lokalite Breh v Krásnej nad Hornádom. Celý výskum sa uskutočnil v rokoch 1971 – 1981 počas letných prázdninových mesiacov. Mnohí chlapi z Krásnej ale aj z okolia mali možnosť pracovať pod jeho vedením. Všetky nálezy z vykopávok boli umiestnené v Archeologickom múzeu v Bratislave. V roku 1986 Dr. Belo Polla vydal už spomínanú knihu *Košice - Krásna*, v ktorej je zhrnutý celý výskum, ako aj najstaršia história Krásnej; škoda len, že bola vydaná v náklade iba 1 000 kusov.

V roku 1998 som Dr. Bela Pollu navštívil spolu s vtedajším starostom Ing. Mikulášom Martonom a odovzdali sme mu cenu starostu s obrazom nášho kostola sv. Cyrila a Metoda ako vďaka za jeho prácu a zviditeľnenie Krásnej.

Zo života Dr. Bela Pollu.

Narodil sa 12. apríla 1917 v Humennom v rodine murárskeho a kamenárskeho majstra. V roku 1937-1942 študoval slovenčinu a dejepis na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Do praxe nastúpil v roku 1942. V apríli 1948 sa stal archívárom v Oblastnej pobočke Poľnohospodárskeho archívu v Košiciach. Za svoje kresťanské presvedčenie bol odsúdený a väznený. Po tejto anabáze len veľmi ťažko zháňal prácu. V roku 1953 nastúpil do Štátneho arche-

logického ústavu v Košiciach. V rokoch 1957-1960 bol vedúcim historicko-archeologického oddelenia SAV v Nitre a v rokoch 1961-1986, teda až do odchodu na dôchodok, bol vedeckým pracovníkom Slovenského národného múzea v Bratislave.

Po roku 1989 sa s novým entuziazmom vrátil do vedeckého aj matičného života a diania. V tom období obhájil svoju doktorskú dizertáciu. Pričinil sa o opätovné vytvorenie Historického odboru Matice slovenskej, pričom ešte v roku 1998 bol zvolený za čestného predsedu uvedeného odboru.

Z jeho tvorby vyberáme:

Východoslovenské hrady a kaštiele (rok 1956)

Bratislavský hrad (rok 1960)

Kežmarok, Výsledky histor.-archeolog. výskumu (rok 1979)

Košice - Krásna, K stredovekým dejinám Krásnej nad Hornádom (rok 1986)

Archeológia na Slovensku v minulosti (rok 1996)

Uprostred horúcich letných dní 16. augusta 2000 v Bratislave odišiel na večnosť významný slovenský historik, archeológ, kultúrny pracovník a matičný aktivista PhDr. Belo Polla, DrSc., v 84. roku svojho plodného života.

Pavol Hake

WWW - INTERNET NÁŠ KAŽDODENNÝ - WWW

V tejto rubrike vám prinášame zaujímavé internet stránky pre poučenie (P) aj zábavu (Z).

(P) www.cassovia.sk/krasna - aktualizovaná stránka našej mestskej časti Košice - Krásna.

Čo na nej nájdete?

- z histórie a zo súčasnosti, heraldika obce, starosta, miestny úrad mestskej časti a kontakt
- oznamy miestneho úradu, klub dôchodcov, všeobecne-záväzné nariadenia
- občasník samosprávy mestskej časti - Krasňančan
- plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

(P,Z) www.google.sk - užitočný - najpoužívanejší vyhľadávač informácií z internetu

(P,Z) www.google.com - najpoužívanejší vyhľadávač informácií z internetu (viacjazyčná verzia)

(P) www.ubytujsa.sk - plánujete výlet, pobyt na Slovensku, prezrite si túto stránku

(P,Z) www.cassovia.sk - web stránka mesta Košice. Kliknite na Kam v meste? a viete, kam môžete s priateľmi dnes večer vyraziť.

(Z) www.onlinehry.sk - hry pre malé aj „velké“ deti

INZERCIA

Predám 2-izbový byt - ul. Talinská (pri Krásnej), t.č. 0904 486039.

PORADCA ZÁHRADKÁRA

V OKTÓBRI

- ✿ ukončiť úpravy a dezinfekciu skladu na ovocie a zeleninu!
- ✿ dovysadiť namorené cibuľové kvetiny, trvalky kvitnúce v lete
- ✿ zber všetkej zeleniny pre zimné uskladnenie(koreňovú zeleninu v poradí: karotka, mrkva, červená repa, zeler, petržlen, pastrnák, čierny koreň)
- ✿ ošetriť trvácú zeleninu, prezimujúcu na hriadkach
- ✿ výsadba namoreného ozim. cesnaku, jarného šalátu, výsev špenátu
- ✿ ukončiť zber zemiakov (nákup na zimné uskladnenie)
- ✿ zber a uskladnenie zimných odrôd ovocia (neštandardné spracovať)
- ✿ ukončiť rozmnožovanie drobného ovocia odrezkami (ribíz, egreš, josta)
- ✿ ošetriť maliny a černice, odstrániť odrodene a choré výhony
- ✿ ošetriť okrasné trávniky a ruže (podľa potreby zavlažiť, realizovať výkop jám min.2 týždne pred vlastnou výsadbou, výsadbu ovocných drevín **predovšetkým jadrovin** (spon závisí od botanického druhu, vrazu, odrody, podpníka a tvaru i spôsobu pestovania)
- ✿ pred prvými mrazíkmi vykonať zber všetkej úrody
- ✿ upratať kvetinové záhony, ukončiť výber hlúz letných kvetín z pôdy (gladioly, georgíny, begónie a i.- pozor na príchod mrazov!)
- ✿ ochrániť chryzantémy pred mrazmi, pripraviť parenisko
- ✿ ošetriť broskyne (pri odpade list.) med. prípravkami (kučeravosť list.)
- ✿ vykonať jesenné ryľovanie (s hrudami), s aktuálnym hnojením organ. hnojivami (MH), podľa potreby vápniť a hnojiť P a K hnojivami
- ✿ odstrániť poškodené a zlomené časti ovocných stromov

V NOVEMBRI

- ✿ dokončiť výsadbu ovocných a okrasných drevín, ruží
- ✿ dokončiť zber hlubovín (okrem ružičkového a kučeraového kelu), koreňovej zeleniny a čiernej reďkvy, prihnojiť špargľu
- ✿ vysiať časť mrkvy, petržlenu a hrášku, vysadiť vzorku štuplôvky pre skorý jarný zber, roztriediť, označiť a uložiť semená z vlastnej úrody, sledovať zdravotný stav uskladneného ovocia a zeleniny, cibúľ a hlúz (dbať, aby teplota neklesla pod 0°C a nevystúpila nad 10°C)
- ✿ doryľovať, mechanicky ochrániť ovocné stromy (kontrola oplotení), ošetriť kompost, chrániť trvalky a skalničky
- ✿ vypustiť vodu z vodných nádrží a nádob, zazimovať vodné rastliny
- ✿ pripraviť zeminu na jarné predpestovanie sadenic
- ✿ odstrániť mumifikované plody v sade (záhradke)
- ✿ pred uložením ošetriť náradie a záhradkárské pomôcky

JESEŇ A VÝSADBA OVOCNÝCH DREVÍN

Význam ovocia vo výžive ľudí je dnes už nespochybniteľný.

Pri deficite 30-40 % ovocia v našej strave, chýba aj rovnaké percento pre život nevyhnutných látok, ktoré organizmus z iných zdrojov nezíska, čo ovplyvňuje fyzickú a duševnú pohodu každého z nás.

Napriek rastúcej konzumácii ovocia u nás, stále má značné rezervy. Dôvodom u klasických odrôd jadrovín, predovšetkým jabloní (a to i pri ich menej intenzívnom pestovaní) je infekčný tlak hubových chorôb, predovšetkým chrastavitosti a múčnatky, ako aj náročná ochrana proti nim.

Systém alternatívneho a integrovaného ovocinárstva uprednostňuje (alebo aspoň dopĺňa) pestovanú odrodovú skladbu) kultivary tolerantné k hlavným chorobám, ktoré odporúčam do každej záhradky.

Ponúkané ekologické - rezistentné a tolerantné odrody jabloní:

- letné: Júlia (zber po 15. júli)
- jesenné: Prima, Melodie, Karmina, Selena, Otava, Rosana, Aneta, Zuzana
- jesenné- zimné: Angold, Rezista, Florina, Rubinola, Topaz, Rubín, Svatava, Šampion, Pinola, Viktoria, Gala

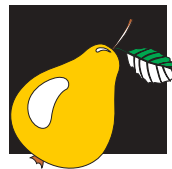
Jeseň je jedným z hlavných období výsadby ovocných drevín, predovšetkým jadrovín. Kvalitu ovocných výpestkov spravidla garantujú výpestky z oficiálnych škôlok s pravidelnou rastlinno- lekárskou kontrolou, označené etiketou, zdravé, bez viditeľného mechanického poškodenia, dosta-

točného vzrastu a sviežeho vzhľadu, s dostatočne vyvinutým koreňovým systémom podľa typu podpníka.

Výsadbe ovocných výpestkov do vopred pripravených dostatočne voľných jám predchádza ošetrovanie koreňového systému, resp. jeho aktuálnemu skráteniu a to 20-50% v závislosti od ich množstva a veľkosti, prídanie adekvátnej výživy (ekologické hnojivo, vyzretý kompost a i.) ukončené vhodnou zálievkou (pri suchom koreňovom systéme 24 hod. máčať), ako aj spoľahlivým upevnením výpestku.

Jadroviny na vegetatívnych podpníkoch:

- jablone na slabo rastúcich podpníkoch M 9, J-TE-E až H, J-OH-A a ďalších
- hrušky na podpníku dula

Hĺbku výsadby zvolí tak, aby miesto štenenia bolo približne 15-20 cm nad zemou.

Nezabúdať na povýsadbový rez, ktorého základným princípom je zmenšenie odparovacej plochy a tým dosiahnutie správneho pomeru medzi príjmom a výdajom vody v rastline. Súčasne je aj prvým krokom výchovného rezu a určujeme ním základy budúceho pestovateľského tvaru ovocného stromu (výška kmienika, začiatok rozkonárovania, sila rastu, začiatok vstupu do rodivosti a podobne).

Prípadné otázky prosím zaslať do redakcie Krasňančan.

Ing. Viktor Jeník

Útes

Na dne mora
pohrúžený do výšin
do dialtav
na východ...
ubránený myšlienkami,
silou svojho zúfalstva,
naše víťazstva-
diela porazených,
tam,
kde sa lokalizuje naša bolesť,
chvíľa najväčšieho...
života,
sláva-
omyl neúspechu,
vlastníť erárny život
a vrátiť ako originál,
žiť dokonalé,
a takto byť zbavený možnosť...
tajomstvom
vyjadriť škálu citov,
čo nepatria na dno,
s dialtavou
vo výšinách
pri východe...

Veronika Hakeová

Vtipy

Sv. Peter pred nebeskou bránou:

- Všetci chlapi, ktorí ste boli pod papučou napravo, zvyšok naľavo. Všetci sa presunuli napravo, jeden prejde naľavo.

- Ty si nebol pod papučou?

- Ja neviem, mňa tu poslala žena.

- Oci, je červené more naozaj červené?

- Janko, to nemáš ľahšiu otázku?

- Tak dobre. Kedy zomrelo Mŕtve more?

Vydatá žena hovorí svojej priateľke:

- Bola som to ja, kto urobil z môjho manžela milionára.

- A čo bol predtým?

- Multimilionár.

- Obžalovaný, tvrdíte, že ste hodili po poškodenej paradajky?

- Áno.

- Ako si vysvetľujete tú hrču na hlave?

- Paradajky boli v konzerve.

Tábor v Krásnej ! ☺

Mestská časť Košice - Krásna pripravila aj počas tohtoročných letných prázdnin dvakrát Týždeň akcií pre deti vo veku od 9 do 15 rokov v termínoch od 25.7 - 29.7.2005 a 8.8 - 12.8.2005. Akcií sa zúčastňovalo v priemere 29 detí denne. O deti sa starali 5 animátori (Kristína Vincová, Veronika Hegeđušová, Mária Prokopová, Matúš Chovan, Marek Vinc), z toho jeden plnil aj funkciu zdravotníka. Každý deň deti dostávali na desiatu Siestu a malinovku.

Prvý týždeň akcií bol sprevádzaný krásnym počasím. V pondelok ráno sme sa stretli pri kostole a spoločne sme vyrazili na výlet na Alpinku, kde sme si zahráli futbal, volejbal a iné hry. Utorok bol dňom turistiky. Po namáhavom výstupe na Kavečiansky kopec sme sa vydali ku Kráľovej studni, kde sme sa trochu osviežili. Po malej prestávke sme pokračovali až do Družstevnej, odkiaľ nás už domov priviezol vláčik. V stredu sme si chceli od turistiky trochu oddýchnuť, preto sme sa vybrali pozrieť si Herliansky gejzír. Podarilo sa nám to! Pár minút po našom príchode začal striekať. Takže misia bola úspešná. No a aby sme tam neboli len tak o hlade, tak sme si aj niečo opiekli. Vo štvrtok sa nám ukázalo krásne slniečko a to nás presvedčilo o tom, že dnes je najvhodnejší deň na návštevu Turnianskeho hradu a Hájskych vodopádov. Do Turne sme sa odviezli vlakom a odtiaľ sme už vyrazili na hrad. Cesta niektorých trochu unavila, ale odmena za námahu bola primeraná - nádherný výhľad z hradu a neskôr krištáľovo čistá, osviežujúca a možno aj zázračná voda vo vodopádoch, ktorá každému prinavrátila stratenú energiu. Piatok. Dostali sme správu, že je potrebné vypátrať „vraha“. Tak sme neváhali a pustili sme sa do pátracej akcie. Boli sme úspešní, podarilo sa nám objaviť 6 dôkazov a meno „vraha“. Preto sme si na pomoc zavolali policajta (v hlavnej úlohe pán starosta) a odovzdali mu nájdený materiál. Pán policajt materiál prevzal a prisľúbil doriešenie prípadu. Za pomoc pri riešení prípadu sme všetci dostali sladkosti, náramky a preukazy agentov FBI. Po takejto ťažkej práci bolo potrebné posilniť sa, a preto sme sa pustili do opekania si špekáčikov. Potom sme sa ešte povozili na koňoch, čím sme úspešne uzavreli prvý týždeň prímestského tábora.

la, ale odmena za námahu bola primeraná - nádherný výhľad z hradu a neskôr krištáľovo čistá, osviežujúca a možno aj zázračná voda vo vodopádoch, ktorá každému prinavrátila stratenú energiu. Piatok. Dostali sme správu, že je potrebné vypátrať „vraha“. Tak sme neváhali a pustili sme sa do pátracej akcie. Boli sme úspešní, podarilo sa nám objaviť 6 dôkazov a meno „vraha“. Preto sme si na pomoc zavolali policajta (v hlavnej úlohe pán starosta) a odovzdali mu nájdený materiál. Pán policajt materiál prevzal a prisľúbil doriešenie prípadu. Za pomoc pri riešení prípadu sme všetci dostali sladkosti, náramky a preukazy agentov FBI. Po takejto ťažkej práci bolo potrebné posilniť sa, a preto sme sa pustili do opekania si špekáčikov. Potom sme sa ešte povozili na koňoch, čím sme úspešne uzavreli prvý týždeň prímestského tábora.

V druhom týždni sme pre zlé počasie začali až v utorok a to výletom do Jasovskej jaskyne, kde sme videli pár netopierov, množstvo stalaktitov (-mitov a -nátov), jednoducho kvapľov. Po prehliadke jaskyne sme si obzreli aj Jasovský kostol a jazero. V stredu sme sa vydali na návštevu do ZOO. Skontrolovali sme všetky zvieratká, preliezky a hojdačky. S pocitom, že je všetko v poriadku, sme sa neskôr išli pozrieť na Košice z Vyhliadkovej veže. Niektorých tá výška vystrašila, ale nakoniec sme to všetko pekne zvládli. Štvrtkové ráno sa nás pokúšalo vystrašiť. Mierne pochmúrna obloha s kvapkami dažďa nás, profesionálnych turistov, však nemohla naľakať. Aj napriek jej pokusom odradiť nás sme sa rozhodli vyraziť na Slanský hrad. Ešteže sme sa nedali nachytať. Po dosiahnutí cieľa totižto vykuklo slniečko a my sme mu už nedovolili skryť sa. Svojou hrou na schovávačky sme ho natoľko upúťali, že aj zabudlo, že sa chcelo schovať za mraky. A tak na nás hľadalo a hľadalo, a my sme sa s radosťou venovali hre. Na hrade sa nám zapáčilo natoľko, že sme sa rozhodli vrátiť sa až neskorším vlakom. Ale stálo to za to! V piatok sme sa rozhodli zakončiť náš tábor opekačkou. Vyrazili sme preto hľadať vhodné miesto. A našli sme ho!

Utáborili sme sa na Kavečianskom kopci a pustili sme sa do zberu dreva, rozloženia ohňa, opekania a na záver do toho najlepšieho, do jedenia našich dobrôtok. Na záver sme si ešte urobili spoločnú vlajku, aby sme si aj o 100 rokov pamätali, kto každý v tábore bol a kde všade sme boli. Užili sme si veľa zábavy, preto sa už teraz tešíme na stretnutie na budúci rok.

Utáborili sme sa na Kavečianskom kopci a pustili sme sa do zberu dreva, rozloženia ohňa, opekania a na záver do toho najlepšieho, do jedenia našich dobrôtok. Na záver sme si ešte urobili spoločnú vlajku, aby sme si aj o 100 rokov pamätali, kto každý v tábore bol a kde všade sme boli. Užili sme si veľa zábavy, preto sa už teraz tešíme na stretnutie na budúci rok.

Tak do skorého videnia!!!

